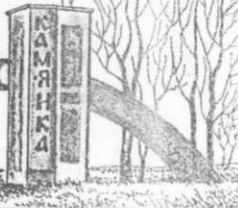

КРАЄЗНАВСТВО

Сторінка № 5, підготовлена районною громадською організацією "Спілка краєзнавців"

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Люби і знай свій рідний край. Це гасло актуальне завжди, бо для кожної людини місто чи село, де вона народилася і зростала, є найріднішим і наймілішим. Кожному хочеться знати про нього якнайбільше, розкрити невідомі сторінки його історії.

Пізнання минувшини рідного краю і підпорядкована робота Кам'янської районної спілки краєзнавців, яку очолює заступник голови райдержадміністрації О. Г. Шамрай. Саме з його ініціативи 14 травня в Кам'янці відбулась перша районна науково-практична краєзнавча конференція. В ній взяли участь краєзнавці, вчителі з Кам'янки, Тимошівки і Косарів, наукові працівники Кам'янського історико-культурного заповідника, учні міських однадцятирічок та еколого-економічного ліцею, Михайлівської, Косарської та Тимошівської шкіл.

Найбільше виступів було підготовлено саме учнями, що й не дивно, адже шкільне краєзнав-

ство є наймасовішою формою краєзнавчої роботи. Темі виступів учасників конференції охоплювали різні періоди з історії нашого краю, починаючи від скіфської доби і аж до наших днів.

Присутні на конференції змогли дізнатись про археологічні пам'ятки на території нашого району, історію виникнення Кам'янки, яким було наше місто в різні періоди свого існування, про деякі сторінки діяльності Кам'янської управи декабристів, про історію традицій с. Тимошівки. Цікавими стали розповіді про колискові пісні, що побували в с. Михайлівці, історію Кам'янської церкви свангельських християн-баптистів. Не згасла цікавість і до подій Великої Вітчизняної війни на теренах Кам'янського району. Цій сторінці також присвячено кілька виступів.

Історія — це не тільки те, що відбувалось багато років тому. Власне, кожний день, що минув, — це

вже історія. І добре, що молоді люди цікавляться недалеким минулим нашого краю, зокрема, становленням демократичних партій і рухів в Кам'янському районі, що внесли свій вклад у відродження України як держави.

Звичайно, історія не робиться сама по собі, її творять люди. І саме їм, цікавим особистостям, було присвячено чимало найбільше виступів.

Згадана конференція ще раз підтвердила, що в нашому районі існують досить потужні сили, здатні дати новий виток розвитку краєзнавства. Відрадно також, що учасників конференції вітали керівники району і міста, голова обласної спілки краєзнавців, старіші краєзнавчі справи.

Л. БОНДАРЕНКО, заступник директора з наукової роботи Кам'янського історико-культурного заповідника.

На знімку: у президії конференції.
Фото В. МОСТОВОГО.

Подасмо правильні відповіді на краєзнавчу вікторину, присвячену 355-річчю м. Кам'янки.

1. Пам'ятку якого періоду було досліджено на околиці м. Кам'янки в 1997 році?
- Поховання ямної культури III-II тис. до н. е.
2. Хто подарував Кам'янці і навколишній землі гетьману Богдану Хмельницькому?
- Польський король Ян Казимір у 1649 р.
3. До якого козацького полку належали землі нашого краю в XVII ст.?
- Чигиринського полку.
4. Яку назву в XIX ст. мало село Радиванівка?
- Крижівка.
5. Чий проєкт був використаний при будівництві Зеленого млинка?
- Василя Львовича Давидова.

6. Хто із декабристів був прийнятий до таємного товариства в с. Теліпному?
- Іосиф Поджіо.
7. Скільки дружин декабристів своєю долею були пов'язані з Кам'янкою? Назвіть їх.
- П'ять дружин: О. І. Давидова, М. М. Волконська, К. М. Орлова (Поджіо), М. А. Бороздіна, К. А. Лихарьова (Бороздіна).
8. Яке село Кам'янського району відвідав Т. Г. Шевченко і в якому році?
- Лузанівку, у 1845 р.
9. Хто із відомих підприємців сприяв поміщику М. В. Давидову у будівництві Кам'янського цукрозаводу?
- Граф О. Бобринський.
10. Яка поема О. С. Пушкіна лягла в основу опери П. І. Чайковського, на-

Результати вікторини

11. Яка установка розташовувалась в 1920-1921 рр. в приміщенні нинішнього історичного музею?
- Надзвичайна комісія Чигиринського повіту.
12. Як називалась сирникова фабрика, що працювала в Кам'янці в кінці XIX — на початку XX ст. і де вона знаходилась?
- "Сатурні", розміщувалась в районі урочища "Тростянка".
13. "Зібрав війська соторк тисяч в місті Жаботині" — про які події і про кого йдеться в цій народній пісні?
- Повстання "Колішчина", 1768 р., і одного з керівників — Максима Залізняка.

Багато років тому в Михайлівці біля школи учні разом з ветеранами висаджували берізки для майбутньої алеї. Тоді не вірилося, що тендіті саджанці колись зміцніють і стануть справжніми деревами. Та йшли роки, і зараз біля школи шумлять від вітру стрункі білокорі берізки.

Час невмилюний. Він не лише дарує щось нове, але й безповоротно відбирає... З кожним роком все менше ветеранів Великої Вітчизняної крокують у святковій демонстрації в День Перемоги. Все меншими стають їхні ряди, і не так часто можна почути передзвіни воєнних нагород на їхніх грудях...

Ось уже 5 років минуло відтоді, як 5 червня 1999 р. помер наш земляк Василь Макарович Оришечко, чим ім'я золотими літерами вкарбуване на мармуровій плиті в Меморіальному комплексі, побудованому на честь захисників Ленінграда від фашистів.

Про Василя Макаровича у мене особисто безліч спогадів з дитинства, бо товаришував він з моїм дідусям Іваном Семеновичем Погрібним. Пам'ятаю, як раділа, коли він приходив до нас або коли дідуся брав мене з собою відвідати Оришечків. Я пригнічала, щоб не заважати дідусям, і слухала їхні розмови, спогляди про молодість, війну. Слухала, як вони розмірковували про життя, як іноді сперечалися про щось. Василь Макарович був частим гостем у школі, любив спілкуватися з молоддю, розповідав про своє життя.

Народився він в тяжкому 1919 році. Батьки — Макар Тимофійович і Паталя Калениківна були лісороба-

Пам'яті В. М. Оришечка

ми. В їх сім'ї виховувались семеро дітей, трьох з яких мати не змогла вберегти під час голоду.

Коли Василь став дорослим, то після смерті батька допомагав мамі прогудувати сім'ю, тому полишив навчання в школі й пішов працювати у колгосп, в садово-городню бригаду.

У 1939 р. Василю Оришечку призваний на службу в армію. Тож пройшов воєнними шляхами війни, спочатку фінської, потім Великої Вітчизняної. Воєнні роки залишили в пам'яті Василя Макаровича найглибший слід, бо саме їх він згадував найчастіше. Служив кулеметником, захищав півострів Ханко, брав участь у прориві блокади Ленінграда, у визволенні від фашистів міста і сіл Ленінградської області, республік Прибалтики.

Розповідав Василю Макарович про блокадне місто, де воїни разом з ленинградцями перенесли увесь тягар війни — голод, холод, постійні бомбардування. Не раз йому доводилося рятувати людей з-під руїн, ходити в контратаки, відбивати наступ ворога.

Протягом війни В. Оришечко кілька разів було поранено. Та, підлікувавшись в госпіталі, він знову повертався туди, де рвалася снаряди й бомби, санітарні кулі. І не дарма колишній солдат пишався нагородами: орденом Слави трьох ступенів, орденом Червоної Зірки, медалями "За бойові заслуги", "За оборону Ленінграда".

Коли закінчилась війна, Оришечко хотів вступити на навчання в офіцерське училище. Та фронтові рани

не дали здійснитися цій мрії його любимої матері. Василю Макаровичу повернувся в рідну Михайлівку, разом з односельцями відбудовував господарство. Знову пішов працювати в колгосп. Тяжко працював з ранку до ночі, згадував, як доводилося йому власною короною, яку дивом уберегла мати, орати, сіяти, возити цукрові буряки в Райгород.

Через два роки Василю Макаровича призначили бригадиром садово-городньої, а потім і польової бригади. Та за станом здоров'я, через отримані на війні рани він змушений був змінити роботу: працював і вагарем, і охоронником на ставку, понад чверть століття був колгоспним лісником.

Дуже любив Василю Макарович природу, тому, мабуть, робота лісника найбільше припала йому до душі. Не дарма очолював організацію охорони природи.

Василю Макаровичу Оришечко був активним учасником громадського життя, неодноразово обирався депутатом сільської ради. Був він і позаштатним кореспондентом "Трудової слави". Його дописи часто з'являлися на сторінках газети. Гортаючи старі підшивки, переглядаючи статті, можна прочитати й матеріали, написані В. Оришечком.

П'ять років минуло, як немає з нами Василя Макаровича. Та його пам'ятю в рідній Михайлівці і в Кам'янці. Залишилась добра пам'ять, а це — голова.

Н. ПУГАЧ, науковий співробітник історичного музею.

14. В якому році Кам'янському парку присвоєно ім'я Декабристів?
- У 1926 році.
15. Які армії визволяли наш район від німецько-фашистських загарбників у 1944 році?
- 52-а армія, 4-а гвардійська армія, 5-а танкова гвардійська армія.
16. Чи існував партизанський загін, яким командував А. С. Куценко?
- К. Е. Ворошилова.
17. Як використовувались цехи машинобудівного заводу під час німецької окупації 1941-1944 рр.?
- Працював танкоремонтний цех.
18. Хто із наших земляків улагодив Державної премії УРСР за високі досягнення у виробництві?

— Дмитро Миронівч Коломієць.

19. Хто із жителів району отримав звання "Заслужений працівник культури УРСР"?

— Шкаліберда Марія Антонівна, Волков Валерій Іванович.

20. Скільки кам'янчан мають звання "Почесний громадянин міста Кам'янки"? Назвіть їх.

— 13 кам'янчан: В. І. Волков, В. Д. Марчук, М. В. Татаринцев, В. Д. Трохов, М. Ю. Тамко, М. М. Перенков, А. Л. Куріс, О. М. Задніпровський, М. К. Пономаренко, П. Л. Чертков, К. Н. Гудзенко, М. А. Шкаліберда, О. Г. Ворона.

За результатами вікторини переможцям визначено членів історичного гуртка "Краєзнавець" Тимошівської ЗОШ (керівник А. П. Могила) Тетяну Федоренко, Євгенію Влащенко, Іриніу Перепілку, Юлію Коломієць, Валентину Костенко.

Друге місце зайняли члени гуртка "Краєзнавець" Кам'янської ЗОШ № 1 (керівник М. В. Поліщук), третє місце посіли учні 6-Б класу Кам'янської ЗОШ № 1 (керівник І. В. Левенчук).

В індивідуальних роботах переможцями визначено Юрія Кашкуку, учня 9-го класу Кам'янської ЗОШ № 3, і Юлію Шамрай, ученицю 5-Б класу Кам'янської ЗОШ № 1.

Всім переможцям краєзнавчої вікторини вручено цінні подарунки, а також почесні грамоти.

Ю. ЛЯШКО, голова журі, заступник голови правління районної громадської організації "Спілка краєзнавців".